Renaud de Barbuat
predsednik in izvršni direktor globalne organizacije GS1

INTERVJU

Slovenija je napredna pri uporabi standardov GS1

Standardi GS1 so danes v uporabi po vsem svetu v 25 različnih industrijah. Začelo se je s črtno kodo, zdaj se vse bolj uveljavlja 2D koda, v katero je mogoče zapisati veliko več podatkov

Darja Kocbek, foto: Barbara Reya

Tretjega aprila je minilo 50 let od sklenitve dogovora o enotnem standardu za identifikacijo izdelkov v obliki črtne kode. To je tudi rojstni dan organizacije GS1. »Začelo se je z blagajno v trgovini. Nato se je črtna koda zelo hitro razširila na dobavno verigo, kjer so začeli enako identifikacijo in enak tip črtne kode uporabljati za sledenje izdelkom. GS1 danes pokriva 150 držav s 116 nacionalnimi predstavništvi, med katerimi je tudi GS1 Slovenija,« nam je razložil **Renaud de Barbuat, predsednik in izvršni direktor globalne organizacije GS1**.

V 2D kodo je mogoče zapisati več kot 2000 znakov, zaradi česar lahko vključimo več informacij.

Kje so standardi GS1 največ v uporabi in zakaj?

Standardi GS1 so danes v uporabi po vsem svetu v 25 različnih industrijah. Ocenjujemo, da je črtna koda skenirana 10 milijard-krat na dan. Standarde GS1 za identifikacijo, lokacijo produkta, identifikacijo dobrine, kot je paleta ali zabojnik, uporablja več kot 2 milijona podjetij po vsem svetu. Začeli smo z linearno črtno kodo, zdaj pa postopno uvajamo 2D kodo, v katero je mogoče zapisati veliko več podatkov. V črtni kodi je 13 številk, v 2D kodo je mogoče zapisati več kot 2000 znakov. Pri tem je pomembno, katere informacije vključimo. V GS1 smo predlagali vključitev jezika GS1, na primer številko izdelka, rok trajanja ... V 2D kodo lahko vključimo več informacij in s skeniranjem lahko dobimo več informacij kot s črtno kodo.

Lahko navedete kak primer?

Na prvem mestu so informacije za potrošnike, z 2D kodo imajo na voljo več informacij o izdelku (hranljivost izdelka,

sestava, sledljivost, podatki o proizvodnji, recepti ...). Če sem trgovec, potrošnikom lahko ponudim aplikacijo za skeniranje izdelkov. Tako poleg informacij, ki so navedene na deklaraciji, potrošniki prek aplikacije lahko dobijo podatek o ceni, o akcijskih ponudbah. Če aplikacijo ponudi vlada, z njo lahko preverijo blagovne znamke, ki so certificirane za določen izdelek, podatke, iz česa je narejena embalaža, podatke o možnostih za njeno recikliranje. Predlog je, da bi bilo mogoče isto kodo uporabiti na različne načine in dobiti čim več informacij o izdelku.

S prehodom na naslednjo generacijo kod, 2D kode, se odpira veliko novih priložnosti.

Uporaba standardov GS1 je zelo razširjena tudi v zdravstvu za sledenje zdravilom in zagotavljanje varnosti pacientov. Uporabljajo jih farmacevtske družbe, pa tudi dobavitelji bolnišnic. Slednji uporabljajo kodo GS1 DataMatrix za natančno sledenje, kje je izdelek v dobavni verigi, kje je v bolnišnici. Za varnost pacientov to kodo na zdravilu skenira medicinska sestra, preden ga izroči pacientu. Da je zabeleženo, kateremu pacientu ga je dala oziroma ali ga je dala pravemu pacientu, skenira še kodo na njegovi zapestnici. Tako je mogoče spremljati tudi, kaj se je zgodilo s pacientom po prejemu zdravila.

V Švici, Nemčiji in Avstraliji so se železniška podjetja odločila prevzeti standarde GS1 za izboljšanje delovanja. Na tem področju vidim priložnosti tudi za Slovenijo. Veliko novih sektorjev vidim, kjer bi še lahko uporabili GS1 standarde. Na splošno lahko rečem, da je GS1 že zelo uspešen na področju trgovine in zdravstva. S prehodom na naslednjo generacijo kod, to so 2D kode, se odpira veliko novih priložnosti.

Kako pa je standarde GS1 mogoče uporabiti na področju trajnostnega razvoja in krožnega gospodarstva?

Standarde GS1 je mogoče uporabljati za sledenje izdelku skozi življenjsko dobo in tako dobiti tudi informacije o možnostih za njegovo recikliranje. Evropska komisija je pripravila predlog uredbe o evropskem digitalnem potnem listu za izdelke. Verjamem, da bodo standardi GS1 ključni za izvajanje te uredbe, ko bo sprejeta. Za delitev informacij je izdelek treba identificirati, pa imeti je treba enotne standarde za to. Norveška, Švedska in Nemčija uporabljajo standarde GS1 v gradbeništvu. V tem sektorju je ključna uporaba kode za identifikacijo vsakega kosa nove stavbe. To je lahko v pomoč pri gradnji, pri upravljanju stavbe, pa tudi na področju trajnostnosti. S tem, ko imajo podatke o sledljivosti vseh delov, vedo, kaj je mogoče narediti z njimi ob podiranju stavbe, pa tudi ob njeni prenovi.

Uvedba črtne kode je bila pred 50 leti revolucija. Kaj pa danes?

Tudi danes smo na prelomnici, ko standardi GS1 lahko predstavljajo novo revolucijo, saj z 2D kodo ustvarjamo nove možnosti za rabo. Če pri oblikovanju uporabimo enotne standarde, to je enoten jezik, bomo lahko za vse zagotovili veliko koristi.

Tudi Slovenija ima še veliko priložnosti za uporabo standardov GS1 v novih sektorjih.

Ali vas politika posluša, so pripravljeni uporabiti predloge GS1?

Evropska komisija zelo podpira uporabo standardov GS1, ki so tudi ISO standardi, saj je GS1 del standardov ISO. V ZDA imajo sprejeto zakonodajo za sledljivost zdravil in občutljivih živil. Uredbi ne omenjata neposredno GS1, dejansko pa je za njuno izvajanje treba uporabljati enotne standarde. Določbe obeh uredb so napisane tako, da so komplementarne s standardi GS1. To je primer iz ZDA.

Na Kitajskem v provinci Zheijang, kjer živi 65 milijonov ljudi, uporabljajo standarde GS1 za zagotavljanje sledljivosti živil. Vsi prehrambni izdelki imajo kodo s podatki GS1. Ko jo potrošnik skenira, dobi podatke o izvoru živila. Nasploh vedno več regulatorjev po svetu pripravlja zakonodajo, ki jo je mogoče izvajati z uporabo

standardov GS1. Veste, da podjetja lobirajo pri vladah, da dobijo regulativo, ki jim ustreza. GS1 ni lobistična organizacija, tu smo za to, da podpiramo industrijo in vlade. Tu smo, da dajemo rešitve. Ne lobiramo, kakšno regulativo je treba pripraviti, ampak ponudimo rešitev za njeno izvajanje, ko je ta sprejeta.

Ko govorimo o kodah, ne gre pozabiti na digitalizacijo?

Res je. Na področju zdravstva smo na začetku digitalizacije. Ne govorim o dobavni verigi, ta je že zelo digitalizirana. Govorim o oskrbi. Celoten zdravstveni sektor je bil v času pandemije pod velikim pritiskom. Pokazalo se je, da je treba sistem digitalizirati, saj je treba hkrati skrbeti za varnosti pacientov, zmanjšati stroške, povečati učinkovitost, pa tudi olajšati delo medicinskim sestram in zdravnikom. V državah, kjer v bolnišnicah uporabljajo standarde GS1, smo dobili veliko pričevanj medicinskih sester in zdravnikov, da preprosto skeniranje kode ne zagotovi le varnosti pacienta, ampak jim prihrani tudi veliko časa. Če prihranimo čas medicinskim sestram in zdravnikom, imajo več časa za obravnavo bolnika. Koristi digitalizacije v bolnišnicah so res raznolike. Če je mogoče slediti podatkom prek elektronskega sistema, lahko vidimo, kakšni so učinki zdravil, zdravstvenih pripomočkov. Te podatke lahko uporabimo za analizo rezultata zdravljenja in obravnave. To omogočajo le natančni podatki. Dokazano je, da skeniranje zagotavlja kakovostne podatke, ki jih je mogoče uporabljati za različne namene.

Za državo, kot je Slovenija, je ključna aktivnost pri oblikovanju globalnih standardov, saj so eden od pogojev za sodelovanje v tej globalni igri.

Kako ste zadovoljni z uporabo standardov GS1 v Sloveniji?

Slovenija je znana kot zelo napredna država pri uporabi standardov GS1. O tem sem se tudi sam prepričal. Slišal sem, da slovenski izvoz dosega okrog 80 odstotkov bruto domačega proizvoda (BDP). To je visok delež. Za izvoz je potrebna uporaba globalnih standardov za trgovino. Za državo, kot je Slovenija, je zaradi tega ključno, da je zelo aktivna pri oblikovanju globalnih standardov, saj so eden od pogojev za sodelovanje v tej globalni igri. ■

GS1 Slovenija

Z Akademijo GS1 Slovenija do učinkovitega upravljanja globalnih preskrbovalnih verig!

Izboljšajte poslovne procese!

Zagotovite si konkurenčno prednost na trgu dela.

Pridobite mednarodni certifikat GS1!

Pridružite se nam 31. maja in 1. junija 2023.

www.gs1si.org/akademija